

Methodisch Innoveren

Programmaboekje

*Wegwijs in het leerwerktraject
Methodisch Innoveren*

*Docname: programmaboekje
Auteur: Clemens Lohman
Save date: 07 juni 2006 17:03*

Inhoudsopgave

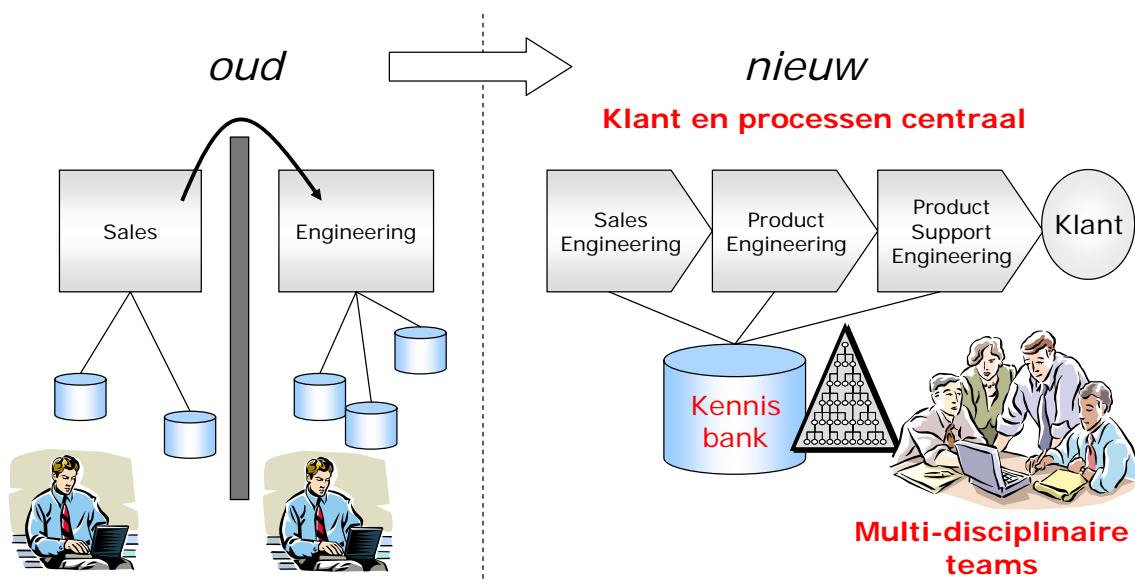
1.	INLEIDING	3
1.1	INTEGRAAL ONTWERPEN	3
1.2	METHODISCH INNOVEREN	3
1.3	METHODISCH INNOVEREN, EDITIE INSTALLATIETECHNIEK	3
2.	DOELSTELLING	3
2.1	BELANG VAN HET BEDRIJF	3
2.2	BELANG VAN DE MEDEWERKER	3
2.3	BELANG VAN DE UNETO-VNI	3
3.	PROGRAMMA	3
3.1	EVC-TRAJECT	3
3.2	MI FASEN	3
3.3	WORKSHOPS EN COACHING	3
3.3.1	<i>Workshops</i>	3
3.3.2	<i>Coaching</i>	3
4.	DIGITALE LEERWERKOMGEVING	3
5.	ORGANISATIE	3
5.1	PROGRAMMATEAM	3
5.2	PLAATS EN TIJD	3
5.3	PROGRAMMA PER FASE	3

1. Inleiding

Dit boekje heeft u ontvangen, omdat u gaat deelnemen aan het leerwerktraject genaamd 'Methodisch Innoveren'. Dit programmaboekje is bedoeld als wegwijzer gedurende het traject en bevat informatie over de doelstelling, opzet en praktische zaken.

1.1 Integraal Ontwerpen

Het idee van Methodisch Innoveren (MI) is ontstaan vanuit de constatering dat bedrijven moeilijk handen en voeten kunnen geven aan de concepten van Integraal Ontwerpen (IO) binnen het bedrijf. Integraal Ontwerpen is een nieuwe denk- en werkwijze met als belangrijkste concepten levenscyclusbewust denken, kennishergebruik en multidisciplinair samenwerken. De toepassing van ICT werkt hierbij vaak als versneller.

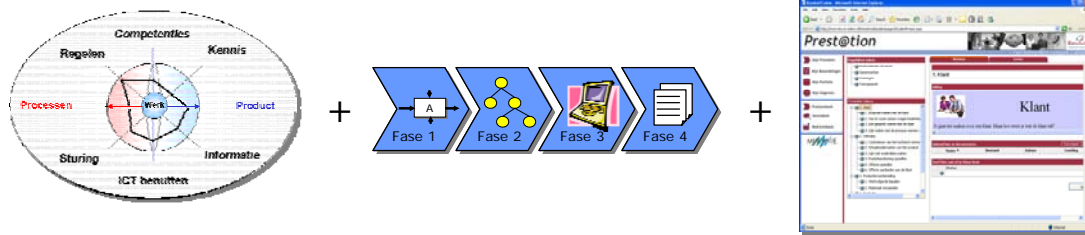

De voordelen die bereikt kunnen worden door te werken volgens IO zijn groot; de faalkosten kunnen drastisch gereduceerd worden, de gebruiks-/onderhoudskosten kunnen worden verlaagd en de projecten kunnen sneller en volgens schema worden gerealiseerd.

1.2 Methodisch Innoveren

De voordelen van IO klinken als muziek in de oren, maar hoe voer ik de onderliggende concepten op beheersbare wijze in binnen het bedrijf? De ervaringen op dit punt zijn samengebracht en heeft geleid tot een gestructureerde aanpak onder de noemer Methodisch Innoveren (MI). De hoofdcomponenten waaruit MI bestaat zijn:

- *IO kompas*
Het IO kompas is bedoeld om de status en veranderrichting van een bedrijf m.b.t. IO te kunnen benoemen.
- *Planvormingmethode*
De planvormingmethode is een bewezen stappenplan in combinatie met bijbehorende tools, rapportageformats en lesmateriaal. Het vormt de ruggengraat van het innovatieproces en houvast voor alle betrokkenen gedurende het gehele proces.
- *Blended learning*
Innoveren betekent altijd leren. MI gaat uit van vraaggestuurd leren met een mix van leervormen, waarbij ICT ondersteuning een belangrijke component vormt.

Product

Proces

Faciliteiten

Kompas

Planvormingsmethode

Blended learning

- Verbeterrichtingen
- Prestatiesjablonen
- Kapstok uitwisseling

- Planmatige aanpak
- Leren en werken gecombineerd
- Beheersbaar, toegepast

- Coaching-on-the-job
- Workshops
- Integrale ICT ondersteuning

Methodisch Innoveren is toepasbaar in verschillende situaties; van de ondersteuning van stageprojecten in het technisch beroepsonderwijs tot de ondersteuning van innovatieprocessen in bedrijven.

1.3 Methodisch Innoveren, editie Installatietechniek

UNETO-VNI is als brancheorganisatie al sinds begin jaren '90 actief op het gebied van IO. Er is veel kennis ontwikkeld en via opleidingen als de Master Integraal Ontwerpen in de Gebouwde Omgeving beschikbaar gesteld. Het bleek voor de cursisten echter moeilijk om het geleerde in de praktijk te brengen. Methodisch Innoveren stelt het toepassen van IO centraal en is een waardevolle aanvulling op het aanbod van UNETO-VNI. Op basis van dit uitgangspunt is een programma ontwikkeld voor de sector installatietechniek, waarin deelnemers uit installatiebedrijven daadwerkelijk aan de slag gaan om binnen hun bedrijf innovatie vorm te geven.

2. Doelstelling

Dit hoofdstuk geeft kort weer wat we met het project 'Methodisch Innoveren, editie Installatietechniek' (kortweg MI-Installatie) willen bereiken. We kijken hierbij naar de verschillende betrokkenen.

2.1 Belang van het bedrijf

Om te kunnen overleven in de huidige en toekomstige veranderende omgeving van de installatiebedrijven, dienen ze innoverend vermogen te ontwikkelen. Hiervoor is het belangrijk om medewerkers in huis te hebben die competenties bezitten om bij te dragen van verandering en vernieuwing. MI-Installatie draagt bij aan de ontwikkeling van deze competenties en daarmee aan het innoverend vermogen van het bedrijf.

Op de korte termijn wil het bedrijf een eerste of volgende stap maken met IO. MI-Installatie levert een concreet en goed onderbouwd actieplan op, waarmee men direct aan de slag kan.

2.2 Belang van de medewerker

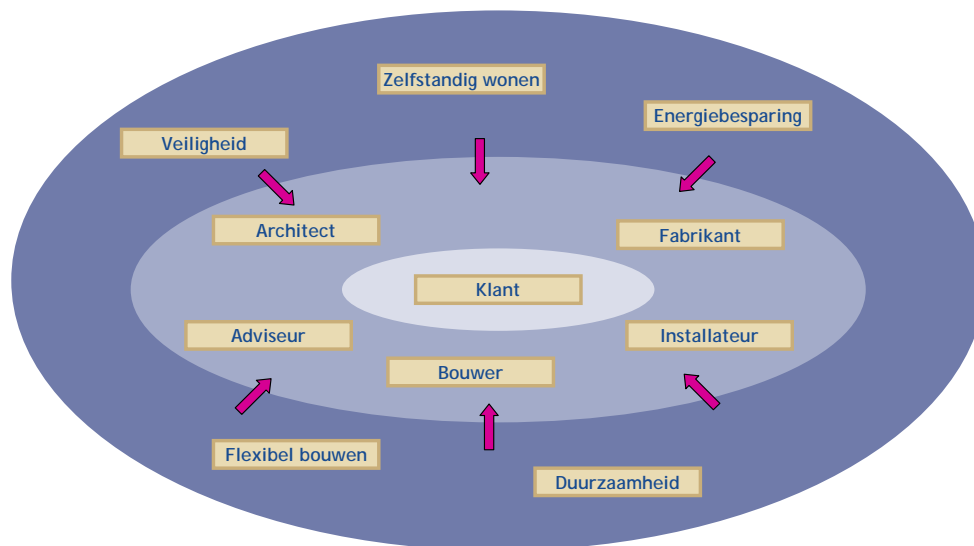
Om als werknemer mee te kunnen met de continue verandering in het werkveld, is het van belang om – naast het uitvoeren van het 'gewone' werk – geregeld stil te staan bij de wijze waarop gewerkt wordt. In veel gevallen weten de eigen medewerkers het best hoe dingen beter kunnen worden aangepakt. MI-Installatie geeft handvatten hoe een medewerker –

met steun van het management – op een gestructureerde wijze kansen in kaart kan brengen en deze om te zetten naar actieplannen met draagvlak.

Op korte termijn geeft MI-Installatie de deelnemer de mogelijkheid om met uitgebreide ondersteuning van buitenaf innovatie vorm te geven in het eigen bedrijf. De deelnemer krijgt een beter begrip van de bedrijfssituatie en kan als aanjager van vernieuwing gaan fungeren.

2.3 Belang van de UNETO-VNI

De UNETO-VNI ondersteunt de visie dat de installateur een belangrijkere rol gaat verkrijgen in de bouwkolom, met als einddoel dat partijen zij-aan-zij werken aan het vervullen de klantbehoefte. De brancheorganisatie wil haar leden helpen om in deze richting te veranderen. Met het programma MI-Installatie draagt de UNETO-VNI bij aan het verhogen van het innoverend vermogen van haar leden.

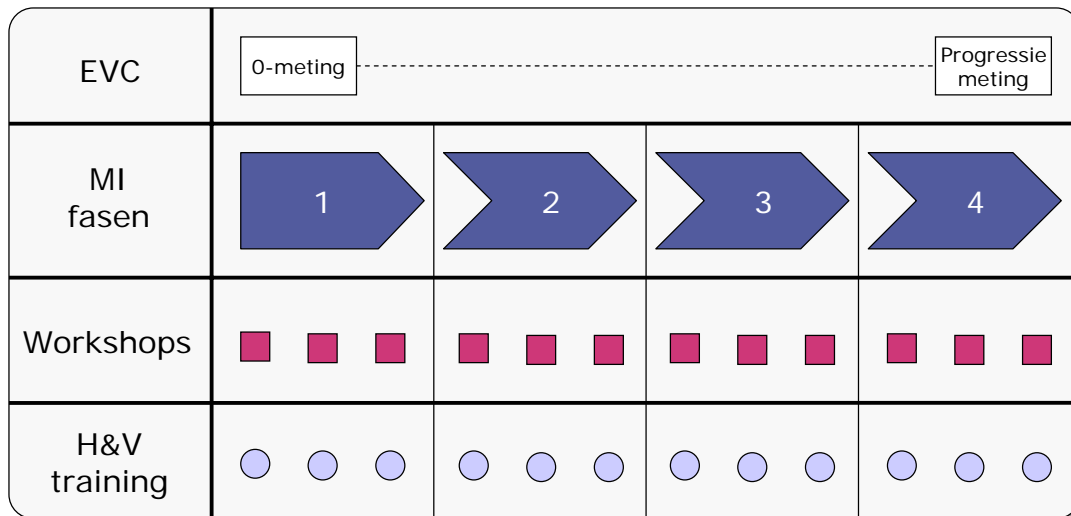

Na afloop van de eerste editie van MI-Installatie, wil de UNETO-VNI het als formule gaan aanbieden aan een bredere groep bedrijven.

3. Programma

MI-Installatie bestaat uit een programma met een looptijd van ongeveer 10 maanden. Het bestaat uit de volgende onderdelen:

- *EVC-traject*
Een van de doelen van MI-Installatie is het ontwikkelen van competenties van de deelnemer. Het EVC-traject beoogt het meten van de deze competentieontwikkeling.
- *MI fasen*
Het programma draait om het uitvoeren van het innovatieproces volgens Methodisch Innoveren. De uitvoering verloopt volgens de planvormingmethode en bestaat uit vier fasen van elk acht weken.
- *Workshops*
Parallel aan het uitvoeren van het innovatieproces worden workshops georganiseerd, gericht op aanpak kennis en leervragen van de deelnemers.
- *Houding & Vaardigheid trainingen*
De deelnemer volgt niet geïsoleerd van zijn werkomgeving een cursus, maar trekt een innovatieproject met betrokkenheid van collega's en management. Dit vraagt, naast de ontwikkeling van 'harde' competenties, ook om de ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden.

juni 2006 ————— maart 2007

De onderdelen worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

3.1 EVC-traject

De basis van de profielschets van de IO-innovator zijn de taken die in het bedrijf uitgevoerd moeten worden. De IO-innovator is een persoon die bijvoorbeeld voor 30% van zijn tijd wordt vrijgemaakt om bedrijfsprocessen te innoveren, (in deze opleiding) beginnend bij zijn eigen werkomgeving. De taken die als IO-innovator worden uitgevoerd, kunnen gezien worden als persoonsgebonden taken die uitgevoerd worden naast de taken die horen bij de functie die hij in het bedrijf vervult, zoals projectleider of projectengineer.

In deze opleiding worden de deelnemers alleen opgeleid voor het adequaat kunnen uitvoeren van de taken die behoren bij de IO-innovator. Het betreft de volgende taken:

1. Kennis verzamelen en overdragen methodisch innoveren
2. Systematisch analyseren van bedrijfsprocessen
3. Evalueren eigen- en andere werkprocessen
4. Identificeren van kansrijke verbeterscenario's
5. Visualiseren effecten van verbeteringen
6. Investeringsbeslissing voorbereiden

Om de bovenstaande taken op adequate wijze uit te kunnen voeren dient een IO-innovator over een aantal competenties te beschikken. In de onderstaande tabel is een competentie-overzicht weergegeven van de IO-innovator en op welk van de vijf niveaus de competenties beheerst moeten worden.

Competenties	1 Weten	2 Toepassen	3 Overdragen	4 Analyseren	5 Integreren
1. Informatie-analyse				X	
2. Innovatief handelen					X
3. Initiatief		X			
4. Kostenbewustzijn			X		
5. Helikopterview				X	
6. Mondelinge/schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid		X			
7. Individugericht leiderschap		X			
8. Creativiteit					X
9. Leervermogen				X	
10. Management identificatie			X		
11. Organisationsensitiviteit				X	
12. Overtuigingskracht			X		

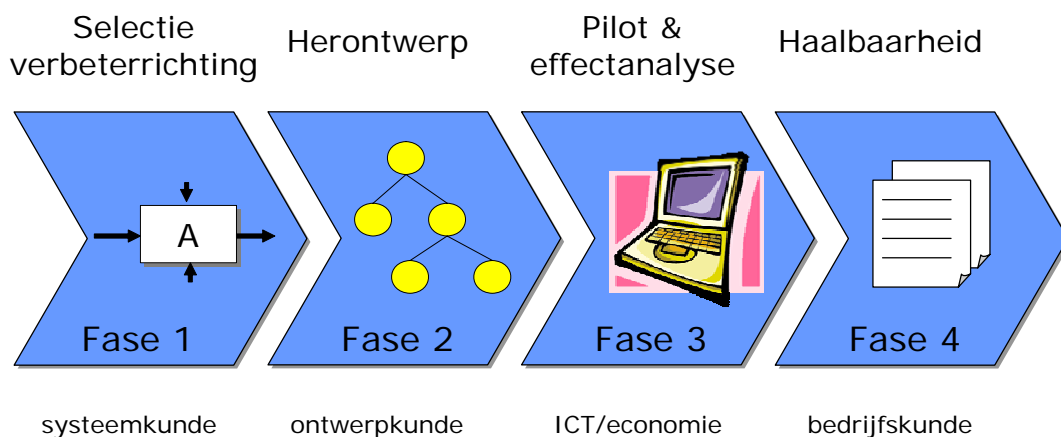
De opleiding zal worden gestart met een EVC-nulmeting om in kaart te brengen op welk niveau deze competenties bij de deelnemer aanwezig zijn. Op basis van de resultaten van de meting kan maatwerk worden geleverd tijdens de opleiding. De opleiding wordt aan het eind afgesloten met een progressiemeting waarmee de door de deelnemer gemaakte competentiegroei inzichtelijk gemaakt wordt.

Het ideale competentieoverzicht van de 'IO-innovator' is gedurende de opleiding online beschikbaar.

3.2 MI fasen

De slagingskans van innovatie wordt sterk vergroot als je het planmatig en gestructureerd aanpakt. De planvormingmethode van MI is ontwikkeld om dit praktisch in te vullen. Het hoofdpunt van het gehele proces is een goed onderbouwd voorstel voor invoering van een IO innovatie in (een gedeelte van) het bedrijf. De methode bestaat uit vier fasen:

1. *Selectie verbeterrichting*
Van alle verbeteringen die theoretisch mogelijk zijn, dient een bedrijf een keuze te maken op basis van strategie, bedrijfsprestaties en verbeterpotentie.
2. *Herontwerp*
Voor de gekozen verbeterrichting wordt in detail gekeken hoe nu gewerkt wordt en vervolgens wordt een haalbare toekomstige situatie ontworpen.
3. *Pilot & effectanalyse*
Op kleine schaal wordt het ontwerp getest en de effecten hiervan gemeten.
4. *Haalbaarheid*
Verbreiding van levert vaak implicaties op en hierop moet actie worden genomen. In deze fase worden deze zaken voorbereid.

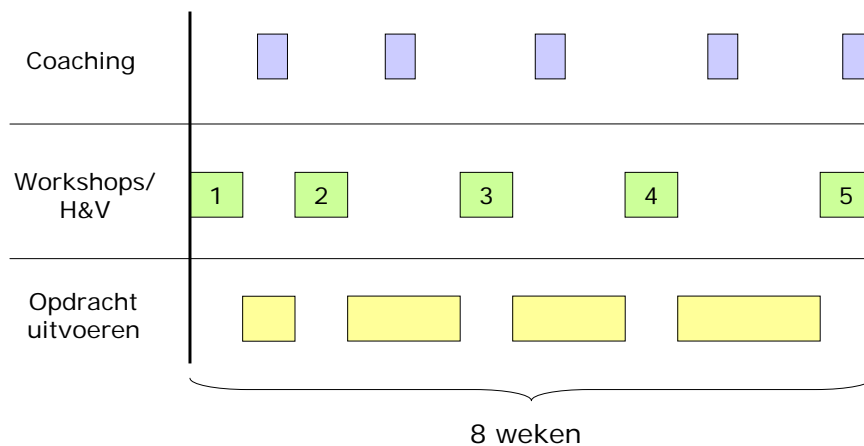

Het programma is georganiseerd rond de fasen van de planvormingmethode. Per fase krijgen de deelnemers een leerwerkopdracht in de vorm van een 'prestatie'. Ter ondersteuning van iedere fase is een stappenplan met uitleg, ondersteunende formats en lesmateriaal beschikbaar. Deze worden via een digitale leerwerkgeving aangeboden (zie hoofdstuk 4).

Het uitvoeren van de opdracht vindt plaats in de eigen werkomgeving, waarbij het van belang is dat – afhankelijk van de gekozen verbeterrichting – collega's worden betrokken. Iedere fase wordt afgesloten met een interne presentatie van de resultaten aan het management en andere betrokkenen. Dit moment dient tevens als GO/NOGO voor de volgende fase.

3.3 Workshops en coaching

Parallel aan het uitvoeren van het innovatieproces, wordt ondersteuning geboden in de vorm van workshops en coaching. Er wordt een vraaggestuurde aanpak gevolgd.

3.3.1 Workshops

Per fase wordt uitgegaan van 5 gezamenlijke bijeenkomsten. Elke fase start met een introductie op de fase, welke vooral gericht is op de te volgen aanpak. De overige workshops bieden aanvullende informatie rond bepaalde onderwerpen die aan bod komen en trainingen Houding & Vaardigheid. Verder is er ruimte voor reflectie, groepsdiscussie en de beantwoording van spontane leervragen.

3.3.2 Coaching

Iedere deelnemer of team van deelnemers krijgt een persoonlijke coach toegewezen. Deze begeleidt de deelnemer(s) in het proces en fungeert als eerste lijns hulp bij inhoudelijke vragen. Per fase worden in samenspraak tussen de coach en deelnemers leerdoelen gesteld, welke aan het einde worden geëvalueerd. Voor het Houding & Vaardigheden gedeelte is aparte coaching beschikbaar.

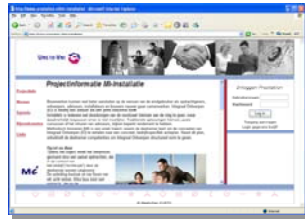
4. Digitale leerwerkgeving

Het programma MI-Installatie wordt integraal ondersteund d.m.v. een digitale, webbased leerwerkgeving. Dit systeem bestaat uit een openbaar toegankelijke portal en een beschermd gedeelte voor het werken aan opdrachten en delen van kennis.

Het webadres is: www.prestation.nl/mi-installatie

'Portal MI-Installatie'

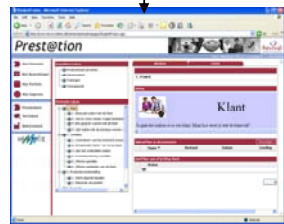
openbaar

- algemene projectinformatie
- nieuws
- agenda
- bijeenkomsten
- links

afgeschermd

'Prest@tion'

- leerwerkomgeving
 - aanpakkennis
 - leerstof op maat
 - samenwerken op afstand
- kennisplein
 - discussiefora
 - informatiepunt
 - kennisbank

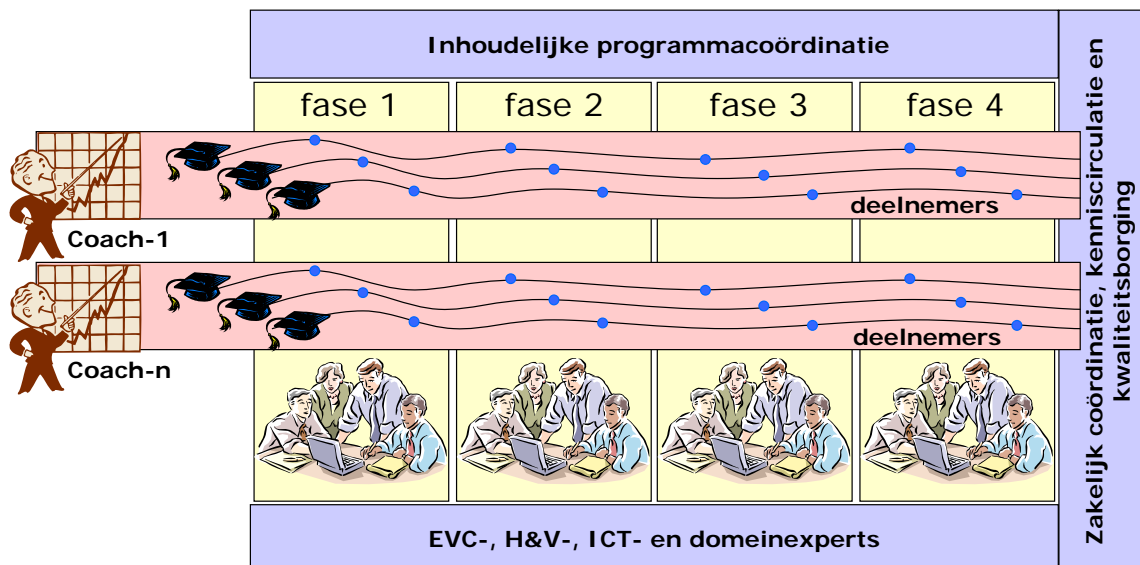
Alleen betrokkenen, die nauw betrokken zijn bij de uitvoering van innovatietraject, krijgen toegang tot het besloten gedeelte. Er is een aparte handleiding beschikbaar, maar we moedigen de deelnemers aan om er zelf even rond te kijken. Logingegevens worden apart verstrekt.

5. Organisatie

5.1 Programmteam

De deelnemers worden ondersteund door het programmteam, dat bestaat uit:

- Coaches: verantwoordelijk voor begeleiding deelnemers
- Experts: leverancier van specifieke kennis
- Inhoudelijk programmacoördinator: verantwoordelijk voor inhoud programma
- Zakelijk programmacoördinator: verantwoordelijk voor zakelijke aspecten

Rol	Naam	Telefoon	e-mail
Coach	<ul style="list-style-type: none"> Bart de Boer (TLO) Gerwin Schinkel (TLO) Clemens Lohman (TLO) 	06-51902854 078-6410011 06-26048434	bart@tlo.nl gerwin@tlo.nl clemens@tlo.nl
Coach H&V	<ul style="list-style-type: none"> Nico van Oostveen (VOTC) 	06-22433736	info@votc.nl
Coach EVC	<ul style="list-style-type: none"> Frank Goossens (Loopbaancentrum) 	06-55751747	frank.goossens@planet.nl
Expert	<ul style="list-style-type: none"> Diverse experts op afroep 		
Inhoudelijke projectcoördinatie	<ul style="list-style-type: none"> Clemens Lohman (TLO) 	06-26048434	clemens@tlo.nl
Zakelijke projectcoördinatie	<ul style="list-style-type: none"> Jan Kroeze (TLO) 	06-53756106	jkroeze@tlo.nl

Eerste aanspreekpunt voor de deelnemer is zijn coach; toewijzing vindt in de tweede week van het programma plaats.

5.2 Plaats en tijd

De gezamenlijke bijeenkomsten vinden in de regel plaats op vrijdag van 9:00 tot 17:00 op locatie van de Hogeschool Utrecht, adres Oudenoord 700 te Utrecht in zaal 0097. 's Middags wordt een lunch aangeboden.

5.3 Programma per fase

Per fase wordt een gedetailleerd programma opgesteld en verspreid. Hieronder is het programma voor de eerste fase te vinden.

Datum	Wk	9.30 – 12.30		13.30 – 16.30
02-06-2006	1	Gezamenlijke kick-off	Pauze	Introductie en kennismaking (H&V)
09-06-2006	2	Interviewen en rapporteren (H&V)	Pauze	Bedrijfs- en probleemanalyse
16-06-2006	4	IO-scan	Pauze	IO-scan
23-06-2006	3	Presentietechniek (H&V)	Pauze	Scenario's en keuzeproces
30-06-2006	5	<i>Uitvoeren opdracht in bedrijf</i>		<i>Uitvoeren opdracht in bedrijf</i>
07-07-2006	6	Presentaties fase 1 (H&V)	Pauze	Evaluatie en beoordeling